

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 2 (377) лютий 2022

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

ПАТРІОТИ ПРИВІТАЛИ НАТАЛІЮ ОСЬМАК З 80-РІЧЧЯМ



У Музеї шістдесятицтва гарно й цікаво відзначили 80-річчя Наталії Кирилівни Осьмак. Ювілярку вітали й активісти УЕА «Зелений світ» Віктор Ткаченко та Михайло Михалко.

Українська громадська діячка, біограф і дослідниця життя й діяльності

Кирила Осьмака, Президента Української Головної Визвольної Ради, авторка документальних книг, відеофільмів, теле- і радіопередач, численних публічних виступів на тему національно-визвольної боротьби Українського

▶ Ст. 3

УЕА «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ» ВІНШУЄ ГАЛИНУ ЯБЛОНСЬКУ



Ветеранська спільнота УЕА «Зелений світ» щиро сердечно вітає з **94 Днем народження** нашу дорожку Галину Гілярівну Яблонську, народну артистку України, громадську діячку, легенду української театральної сцени та кіно!

Вона має статус ветерана війни, отримавши його ще юною дівчиною за невтомну діяльність у шпиталі, допомагаючи доглядати поранених фронтовиків. І сьогодні Галина Гілярівна невтомно працює

на громадській ниві заради України, очолює та проводить Міжнародний проект-конкурс «Тарас Шевченко єднає народи», виховує творчу українську молодь, грає на сцені та дбає про наших фронтовиків.

Міцного здоров'я та родинного тепла, сил і творчої наснаги, наша дорога посестро!

Многі літа бажаємо славній дочці України! З роси й води!

ЛЮТИЙ

- 2 - Всесвітній день водно-болотних угідь
- День бабака.
- 4 - Всесвітній день боротьби проти раку.
- 9 - Всесвітній день захисту морських ссавців і Всесвітній день китів
- 15 - Стрітання
- 17- 130 років від дня народження Йосипа Сліпого (1892-1984), Верховного Архієпископа Львівського, предстоятеля української греко-католицької церкви
- День kota в Європі
- 19 - 30 років тому (1992) Верховна Рада України ухвалила затвердження Тризуба малим гербом України
- 20 - День героїв Небесної сотні
- 21 - Міжнародний день рідної мови
- 25 - 140 років від дня народження Леся Курбаса (1882-1942), українського режисера, актора
- День народження Лесі Українки (1871-1913) української поетеси, перекладачки, громадської діячки
- 26 - Початок війни Росії проти України
- 27 - Міжнародний день полярного ведмеда

РУБКУ ЛІСІВ ЗУПИНЯТЬ ДО 2030 р.

Світові лідери стурбовані кліматичною ситуацією на планеті. На саміті COP26 в Глазго більше 100 країн світу пообіцяли зупинити вирубку лісу до 2030 року, повідомляє Le Figaro і BBC.

Угоду 100 країн про захист світових лісів вже назвали найбільшим проривом «за одне покоління». Серед країн, які пообіцяли зупинити вирубку лісів, Канада, Росія, Китай, Індонезія, Демократична Республіка Конго, США, Велика Британія, які є власниками 85% всіх лісів на планеті, а також інші держави, у тому числі Україна.

«Ми повинні зупинити нищівну втрату наших лісів. У нас буде шанс покласти край довгій історії людства як підкорювача природи та стати її хранителем», — заявив прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон.

На збереження лісів всього виділили 8,75 мільярда фунтів державних коштів і 5,3 мільярда фунтів приватних інвестицій (загалом близько \$ 19,2 млрд).

УКРАЇНА ВИСАДИЛА 240 МЛН. ДЕРЕВ У 2021 РОЦІ

Державне агентство лісових ресурсів у 2021 році висадило 240 мільйонів дерев, повідомляє пресслужба агенції.

Уточнюється, що у Житомирській області висаджено 51 млн дерев, Рівненській — 29,5 млн, Волинській — 23,3 млн, Чернігівській — 15,6 млн.

У лісостепових областях висаджено 66,5 млн дерев, у тому числі у Київській області — майже 20 млн, Полтавській та Сумській — майже по 10 млн, Черкаській — 8,2 млн, Харківській — 6,2 млн, Вінницькій — 5,2 млн, Тернопільській — 4,4 млн, Хмельницькій — 3,7 млн.

Крім цього, у степових регіонах країни лісівники висадили 21,3 млн. дерев, у тому числі в Луганській області — 6,6 млн., Запорізькій — 4,4 млн., Кіровоградській — 3,8 млн., Херсонській — 2,7 млн.

У Карпатах у 2021 році висаджено 30,3 млн дерев, у тому числі 15,1 млн у Закарпатській області, у Львівській — 8,1 млн, у Чернівецькій та Івано-Франківській — по 3,5 млн.



Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія KB
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Юридична адреса: 04070, м.
Київ, Контактова площа, 4
Адреса для листування:
01004, м.Київ, вул.Л.Толстого, 9

e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Укрінформ;
УНІАН; eko.portal.org.ua; ЕКОЛОГІЯ
ЖИТТЯ, ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція суспіль-
ства на жакливий екологічний
стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була,
на час створення, одним з най-
перших неформальних антире-
жимних видань, в якому відкри-
валася правда про стан здоров'я
нації та екологічні негаразди
в країні. Газета стала рупором
демократії. В епоху тотального
замовчування та брехні на наших
шпальтах відкривалися жакні
картини радянської дійсності.

СТАТИСТИКА СМІТТЄЗВАЛИЩ В УКРАЇНІ



Фахівці підрахували, скільки побутових
відходів щороку потрапляє на сміттєзвалища
в Україні. Цей показник становить 94%, по-
відомляє Асоціація Управління Відходами.
Натомість лише 5% відходів переробля-
ється. Залишається 1%, який спалюється.

Експерти зауважують, що локальні під-
приємства з перероблення вторсировини
(картону, паперу, скла, полімерів та пластику)
в Україні завантажені лише на 70%. Ба біль-
ше, щоб заповнити їх бодай на дві третини,
представники бізнесу змушені купувати її за
кордоном. У 2020 році Україна імпортувала
макулатури, полімерів та склобою на 50, 12
та 1,5 мільйона доларів відповідно. У 2021
році загальна сума імпортованої вторси-
ровини сягнула 70 мільйонів доларів.

На думку експертів, причиною простою
підприємств є низька якість сортування, в
результаті чого вторсировина стає не придат-
ною до перероблення. Крім цього, в Україні
спостерігається вкрай низька вартість захо-
рення відходів на полігонах — у середньо-
му 205 гривень за тону. Для порівняння, у
Європі це коштує 200 євро (близько 6 000
гривень) за тону.

Поточна ситуація у цифрах:

14,6 мільйона тонн побутових відходів
щороку виробляють українці;

434 мільйонів тонн промислових від-
ходів виробляють щороку українські під-
приємства;

300 — 350 кілограмів побутових відходів
продукує кожен українець;

41,8 мільйона мешканців України;

6 тисяч сміттєзвалищ та полігонів;

3,4 сміттєзвалищ потребують рекуль-
тивації;

21% населення України не охоплене
послугами з вивезення відходів;

35% побутових відходів не вивозиться з
Житомирської та Кіровоградської області;
15 мільярдів тонн відходів накопичено
сьогодні;

5% території України заповнене відхода-
ми, що еквівалентно площі цілої області,

0,08 осіб (18,4 тисячі громадян) працю-
ють у сфері поводження з відходами;

0% інвестицій у галузь (окрім ринку
сміттєвозів);

230 компаній мають ліцензії на поводжен-
ня з відходами, однак 35% з них не мають
контактних даних або мають борги перед
державою;

1,8 мільярда доларів заборгованості за
вивезення побутових відходів у 2020 році.

ХТО ЖИВЕ НА СКУПЧЕННІ ПЛАСТИКУ В ОКЕАНІ

Американські вчені встановили, що
«Велика тихоокеанська сміттева пляма»,
тобто масштабне скупчення пластикових
відходів, яке дрейфує в північній частині
Тихого океану, стало домішкою для безлічі
морських тварин. Примітно, що деякі з цих
видів зазвичай мешкають лише у прибереж-
них водах, тож їхня присутність у відкритому

океані є вкрай незвичайною.

Поява величезного «сміттевого конти-
ненту» в районі між узбережжям Каліфорнії
та Гавайями призвело до того, що багато
морських організмів опинилися на великій
відстані від свого звичайного місця про-
живання.

Вчені витягали з плями пластикові пред-
мети діаметром понад 5 см. Після їхнього
вивчення з'ясувалося, що тварини живуть
на 90% сміття, що плаває: у фрагментах від-
ходів виявили активні, крихітні морських
комахи, молюсків та крабів.

«Пластмаса зберігається у відкритому
океані довше, ніж сміття природного по-
ходження, яке ми спостерігали раніше, —
пояснює автор дослідження, докторка Лінсі
Харам зі Смітсонівського центру екологічних
досліджень. — Тому її скупчення створюють у
морі більш постійне середовище проживан-
ня». Вона об'єднала зусилля з некомерцій-
ною організацією Ocean Voyages Institute,
яка займається збором пластикового сміття
під час морських подорожей, та вченими з
Гавайського університету в Маноа.

У світовому океані є щонайменше п'ять
«сміттєвих плям», у яких накопичилася
гігантська кількість пластику. У «Великій
тихоокеанській сміттєвій плямі», яка стала
предметом цього дослідження, пластмаси
найбільше: близько 79 тис. тонн на площі
1,6 млн кв. км.

«У цих скупченнях чого тільки немає, —
каже докторка Харам. — Не можна сказати,
що пляма повністю складається з пластику,
але у ній безумовно його накопичується
дуже багато».

Значна частина таких відходів — це
мікропластик, який дуже складно помітити
неозброєним оком. Хоча є й більші пред-
мети, зокрема покинуті рибальські сітки,
буї і навіть судна, які прибило до сміття, що
дрейфує, після цунамі в Японії в 2011 році.

Сама ідея дослідження, висновки якого
опублікували в журналі Nature Communi-
cations, з'явилася саме після цього руйнівного
цунамі. Тоді в Тихий океан потрапили тонни
сміття, а сотні представників прибережної
фауни Японії виявили живими на предметах,
які принесло до берегів тихоокеанського
узбережжя Північної Америки та Гавайських
островів.

Тому експертів турбує, що на пластику
можуть подорожувати інвазивні види тварин,
тобто істоти, які потрапили в неперіодне для
них місце існування через людей і загрожують
існуванню місцевої фауни. «Ми хочемо
розібратися у тому, як пластик переносить
інвазивні види», — пояснила докторка Харам
в інтерв'ю BBC.

Деякі з організмів, які дослідники вияви-
ли на вивчених ними пластикових предметах,
були «корінними» мешканцями відкритого
океану. Такі організми виживають, зокре-
ма, переміщаючись у смітті, що плаває.
Але найдивовижнішим відкриттям стало
різноманіття прибережних видів, яких вчені
виявили на пластику та яким зовсім не місце
у відкритому океані.

«Ми знайшли представників прибережної
фауни більш ніж на половині досліджених
пластикових предметів. Це ставить перед
нами чимало питань про те, що взагалі є
прибережним організмом», — каже докторка
Харам.

За оцінками екологів, до 2050 року до
довкілля потрапить близько 25 млрд тонн
пластикових відходів.



Початок на ст. 1

ПАТРІОТИ ПРИВІТАЛИ НАТАЛІЮ ОСЬМАК З 80-РІЧЧЯМ



народу, член Ради Київського товариства політ'язнів та репресованих, розповідала про життєвий шлях видатного українського борця за волю нації, перебування у складі Центральної Ради УНР, обрання на очільника УГВР, арешт і довгі роки у Володимирському центрі, розшук могили і перепоховання на Байковому цвинтарі.

Постать Кирила Осьмака є для всіх українців прикладом мужності, нескореності, непохитної віри в кінцеву перемогу. Поважна Ювілярка генетично успадкувала батьківські риси.

ПОВЕРНЕННЯ ПАМ'ЯТІ



29 грудня 2021 року у ВУТ Просвіта ім. Тараса Шевченка відбулася презентація книги Володимира Покотила «Лицарі золотого тризуба», яку провів його син Роберт Покотило.

Володимир Покотило народився 25 жовтня 1922 року на хуторі Кірчик поблизу Пашківки Бишівського району Київської області. Його батько Кіндрат був радником отамана Опанаса Голубенка, загін якого боровся з більшовиками на кордоні Київської та Житомирської областей. Під час Голодомору 1933 року боровся з людоедерами та здійснив втечу у 11 років з катівні НКВС на Володимирський, 15 у місті Києві.

1948 року схоплений енкаведистами. П'ять років камер-одинок, у яких чекав на смертну кару. Два роки чекав розстрілу у Київській тюрмі на Розі Люксембург (нинішня Липська), потім Московська тюрма Красна Пресня, далі табори у Казахстані: Джезказган, Караганда, Екібастуз, Долинка, Сласск, Кенгір. У повстанні у Кенгірі брав активну участь. У 1956—1961 поневірявся у Тайшеті, разом з іншими провідниками.

Презентація пройшла в теплій дружній обстановці — по-сімейному. Відбулося жваве обговорення книги, яке зачіпало деякі історичні аспекти України та нинішньої політичної обстановки. Бандурист Антон блискуче виконав декілька патріотичних пісень.

На честь Володимира Покотила у Києві названа одна з вулиць.

Світла пам'ять герою України!

ЗГАДАЙМО ЇХ ПОІМЕННО



14 січня 2022 року на свято Василя Великого українські патріоти, зокрема й члени УЕА «Зелений світ» і Всеукраїнського об'єднання ветеранів, відвідали могили та віддали шану полеглим патріотам України на Байковому цвинтарі. Поклали квіти та грона калини до могили Василя Стуса, Олексі Тихого та Юрія Литвина, а також біля могил Вячеслава Чорновола, Івана та Надії Світличних, Миколи Руденка та інших дисидентів відбувся меморіальний захід у пам'ять про 50-річчя «першого по-косу» українського спротиву радянському тоталітаризму.

Своїми спогадами про Василя Стуса поділився його друг і спілкамерник Василь Овсієнко, він же прочитав стусівські вірші. Учасники вшанування поклали квіти й до могили Івана та Надії Світличних, Вячеслава Чорновола.

Вічна та світла пам'ять українським патріотам, які поклали життя за волю України!

ВИСТАВКА «ЦІНА СВОБОДИ»



15 січня в Музеї шістдесятництва відкрилася виставка «Ціна свободи» до 50-річчя масових політичних арештів 1972 року та урочистий вечір приурочений Різдвяним Василем. Серед учасників дійства були й активісти УЕА «Зелений світ».



Це фотодокументальна виставка історії життя 30 політичних арештантів 1972 року. Їхні терміни ув'язнення стали ціною, яку вони заплатили за свободу та право бути самим собою в часи комуністичного тоталітаризму. Також в експозиції представлено картини художників-політ'язнів Б. Курлікова, В. Куткіна, Г. Герчака і меморіальні речі з фондової збірки Музею

шістдесятництва.

Перед аудиторією виступили політ'язні світських концтаборів, відомі громадські діячі: Василь Овсієнко, Богдан Горинь, Олесь Шевченко, Йосип Зісельс, та інші. Зі своїми творчими доробками виступили відомі митці: Ігор Жук, Василь Лютий, Тарас Компаніченко.

НА ЗАХИСТ ДЕМОКРАТІЇ



Вранці 17 січня активісти УЕА «Зелений світ» та Всеукраїнського об'єднання ветеранів столиці, підтримали захист демократії та конституційних свобод в аеропорту Київ (Жуляни). Туди прибув п'ятий президент України, лідер «ЄС» Петро Порошенко, який потім попрямував на судові засідання в Печерському районі столиці для обрання запобіжного заходу.

Активісти ВОВ приїхали й до Печерського суду Києва для висловлення свого протесту проти диктатури.

Біля аеропорту зустрілися з Марусею Звіробій, а біля суду здибали купу знайомих побратимів з Майдану, зокрема, екс-міністра Пашу Розенка та Романа — брата Віталія Мороза. Віталій неодноразово їздив з волонтерською групою УЕА «Зелений світ» та Всеукраїнського об'єднання ветеранів на східний фронт. Настрій бойовий.

НА ЛЬВІВЩИНІ ПІДГОДОВУЮТЬ ОЛЕНІВ

На Львівщині підгодовують оленів, щоб вони не потерпали від голоду. Лісівники заготовували кукурудзу та трав'яні віники, повідомили у «Вголос».

Головний спеціаліст відділу охорони захисту лісу та мисливського господарства Богдан Мадай розповів, що у лісах Львівщини проживає 1 330 благородних оленів. Тварин почали підгодовувати кукурудзою та сіном, адже у лісах лежить сніг. Окрім оленів, кормлять також косуль та кабанів.

«Сіно зв'язується у віники, солиться та вивішується коло годівниць. Також для тварин ставлять солонці» — йдеться у повідомленні.

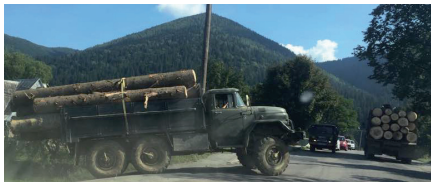
Найбільше оленів проживає саме у Турківському, Соколівському районі, а також у місті Славське. Також тварин можна зустріти у Бродівському та Яворівському районах, що знаходяться на рівнині.

У Львівській області у лісах проживає 104 лосі, 45 плямистих оленів, 79 зубрів, 15 600 косуль, 2 934 кабанів, 130 вовків, 70 рисей та 32 ведмеді.

Лісники зазначили, що останнім часом зменшилася кількість зайців. Все через те, що під час земельних робіт аграрії використовують велику кількість різних хімікатів.



ВИРУБКА ЛІСІВ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ГОСТРОЮ ПРОБЛЕМОЮ



Проблема незаконної вирубки лісів особливо гостро стоїть в Україні, наголошують фахівці Всесвітнього фонду природи в Україні (WWF).

Видання Цензор.НЕТ повідомило, що в нашій державі нараховується понад 300 лісгоспів. Й деякі з них проводять рубки у цінних лісах.

Згідно з міжнародною практикою і розумінням WWF, незаконними рубками є ті, які порушують законодавство. Наприклад, цього року експерти зафіксували кілька рубок в офіційних пралісах, і на це була вся дозвільна документація.

Тобто в офіційних звітах вона не фігуруватиме як незаконна, хоча є такою з точки зору міжнародного розуміння, і ніхто не знає, скільки їх в Україні. За різними оцінками, таких від 5 до 30%, — наголосили фахівці Всесвітнього фонду природи.

Свідоме ставлення — від одинокого громадянина, спільнот до чиновників, бізнесу до рівня держави — найважливіша передумова до позитивних змін у збереженні лісу. Це трансформується в адекватне охоронне законодавство та контроль його дотримання з боку суспільства і державних органів.

ЗМІ неодноразово наголошували, що в Україні нерідко ігноруються справжні екологічні проблеми, такі як вирубка лісів, натомість псевдоекологи «штормують» бізнес. Цей термін отримав назву еко-тероризм, коли так звані псевдоекологи вимагають гроші у підприємств. Натомість справжні екопроблеми залишаються нерозв'язаними.

Тобто наразі важливо, щоб важливість певної екологічної проблеми ранжувалася для суспільства, ЗМІ та екологів не за прибутком, який можна отримати від їхнього вирішення, а за важливістю для здоров'я українців та їхнього виживання як нації.

ЗАГОТІВЛЯ ДЕРЕВИНИ

Ліс — це відновлювальний ресурс. Але як правильно його використовувати? Сьогодні за одним столом зібралися лісники, екологи, деревообробники та науковці. Обговорювали питання заготівлі деревини.

Зараз маємо ситуацію, коли деревообробники вимагають дати на ринок більше сировини, а екологічна спільнота, навпаки, каже, що треба зменшити кількість рубок. До цього ще й є наукова точка зору та міжнародна практика лісників.

«Держлісгосп взяло напромак на відкритість і доступність, тому ми ініціювали діалог між усіма зацікавленими сторонами. Оперуючи даними, звідки береться деревина, як створюються ліси і що таке розрахункова лісосіка — маємо всі разом прийти до спільного рішення — скільки саме безпечно для природи і достатньо для бізнесу заготовляти деревини», — наголосив Голова Держлісгоспу Юрій Болоховець.

Мета цього діалогу — узгодити дії, які сприятимуть розвитку економіки і деревообробного бізнесу, але при цьому не порушуватимуть екологічного балансу.

Робота лісового господарства регламентується екологічними, економічними і правовими обмеженнями. Забезпечення організації та ведення лісового господарства, використання екологічного та ресурсного потенціалу лісів здійснюється на підставі матеріалів лісовпорядкування.

Норма заготівлі деревини (або розрахункова лісосіка) затверджується для кожного власника або постійного користувача лісів та розраховується за умов безперервного та невиснажливого використання лісових ресурсів.

Розрахункова лісосіка в лісах Держлісгоспу у 2018 році становила 8,379 млн м³ ліквідної деревини, у 2019 році — 8,378 млн м³, у 2020 році — 8,422 млн м³. Отже, як бачимо, обсяг деревини, дозволеної до використання у порядку рубок головного користування протягом зазначеного періоду не зазнав значних змін.

Для об'єктивного розгляду необхідно розуміти базові цифри щодо обсягу заготівлі (споживання) вітчизняної деревини в Україні за останні роки.

Загальний обсяг заготівлі у 2018 році становив 19,7 млн м³, у 2019 — 17,9 млн м³, у 2020 — 17,8 млн м³ ліквідної деревини.

За офіційними даними Держлісгоспу (результати моніторингу внутрішнього споживання матеріалів необроблених за період січень-жовтень поточного року), постійними лісокористувачами України заготовлено близько 13,8 млн м³ ліквідної деревини.

З урахуванням попередньої динаміки заготівлі деревини, очікувано, що у 2021 році українська економіка отримає близько 17-17,5 млн м³ вітчизняних лісоматеріалів, що цілком співставно з обсягом заготівлі деревини минулого року.

Починаючи із серпня 2021 року, працювали товарні біржі, які справили великий вплив на товарний ринок необробленої деревини в Україні.

Закон «Про ринок деревини», який народні депутати прийняли у першому читанні, суттєво вплине на ситуацію. Український ринок деревини вже давно потребує встановлення чітких єдиних правил роботи, де будуть збалансовані інтереси всіх учасників процесу та працюватимуть принципи вільної і добросовісної конкуренції.

Під час засідання круглого столу вирішено ухвалити спільну резолюцію, яка певною мірою могла б збалансувати потреби деревообробників, вимоги екологів і реальні можливості лісників із врахуванням думок науковців.

Автор: Іван Бойко

УКРАЇНСЬКІ ЛІСИ – ПІД ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯМ

Катастрофа 2020 року увійде в історію українського лісу. Тоді вогонь знищив майже 75 тис. гектарів лісів Держлісгоспу. Найбільше постраждали два регіони: на Житомирщині згоріло 43 тис. гектарів, на Луганщині — 30 тис. Загалом по Україні масштаби лиха величезні.

Агентству підпорядковано 7,6 млн гектарів лісу, тобто за кілька місяців

втрачено один відсоток всього нашого лісового фонду.

Засмучує не лише розмір катастрофи, але й стрімка негативна тенденція до збільшення площі пожеж. До цього найпроблемнішими були 2007 (12,7 тис. гектарів) і 2014 роки (15,2 тис. гектарів). В інші періоди в середньому ми втрачали не більше ніж кілька тисяч гектарів щорічно.

За кількістю опадів 2021 рік видався не набагато кращим за 2020-й. Згадайте, як влітку палили турецькі провінції. У наших сусідів за півтора місяця згоріло більш як 80 тис. гектарів лісу. В Греції на початку серпня вигоріло 56 тис. гектарів — це на два порядки більше ніж зазвичай.

У Сибіру у вогні з початку року опинилося понад 10 млн гектарів. Проте в Україні площа пожеж зменшилася майже в 70 разів. Нам вдалося уберегти українські ліси від великого лиха. Бо минулого року розпочалася комплексна модернізація усієї системи протипожежних заходів.

Що змінилося? За останні два роки Верховна Рада ухвалила низку законів щодо посилення відповідальності за пошкодження лісу внаслідок необережного поводження з вогнем, самовільне випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок із природною рослинністю. Суттєво збільшено штрафи за порушення пожежної безпеки. Звісно, це зіграло важливу роль.

Проте ще більш важливо те, що ми навчилися оперативно ліквідовувати загоряння — до того, як їм вдається захопити значну територію та вийти з-під контролю.

ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ ОПИНИЛИСЯ В КРИТИЧНОМУ СТАНІ

Сільськогосподарські землі в Україні опинилися в критичному стані, але влада поки обмежується лише обговоренням проблеми, замість реальних кроків з її вирішення, йдеться в сюжеті «5 каналу».

«Насправді, уряд і Мінагрополітики говорять про те, що ми маємо таку проблему, що десятки мільйонів гектарів в Україні піддаються деградації і необхідно впроваджувати конкретні дії в напрямку збереження цих ґрунтів, але до реальних дій ніколи не доходять», — пояснив експерт із землекористування Михайло Амосов.

Щороку майже 500 млн тонн українських орних земель зазнають ерозії, вже на понад 32 млн га ґрунтів небезпечно зменшилася родючість.

Фахівці попереджають, що вирішення цієї проблеми треба зайнятися негайно, адже якщо питання не вирішувати вже сьогодні, наслідки будуть масштабними — починаючи від дефіциту питної води та посухи, закінчуючи глобальними змінами клімату.

«Найскладніший, найважчий наслідок — це глобальні зміни клімату. Вони прямо пов'язані з кількістю вуглецю в атмосфері, і за світовими підрахунками, близько 20% всього нинішнього вуглецю в атмосфері повернулося туди через розорювання ґрунтів, тобто мінімум на 1/5 глобальні зміни клімату пов'язані з розорюванням», — зазначив голова ГО «Українська природоохоронна група» Олексій Василюк.



НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ СТВОРЮЮТЬ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК



У Тернопільській області створюють національний природний парк «Бережанське Опілля» орієнтовною площею у майже 12 тисяч гектарів. Також розширюють чинні межі природно-заповідного фонду, передає Тернопільська ОДА.

Нині площа природно-заповідного фонду Тернопільської області складає 123 535 гектарів — це 645 одиниць території та об'єктів.

Заступник голови Тернопільської ОДА Володимир Важинський підкреслив, що нині площа заповідного фонду становить майже 9%. Та її хочуть збільшити до 15%. Під час засідання ОДА погодила проєкт указу Президента «Про зміну меж території національного природного парку «Кременецькі гори» та збільшення його площі на понад 532 гектари.

ПЕРШИЙ ВУГЛЕЦЕВО НЕЙТРАЛЬНИЙ MCDONALD'S

У Великій Британії відкрився McDonald's з нульовим рівнем викидів вуглецю. При будівництві ресторану використали екоматеріали, а на території встановлені вітрогенератори та сонячні батареї, пише The Independent.

Заклад розташований у містечку Маркет-Дрейтон (Шропшир, Англія). Це перший «чистий» ресторан глобальної мережі, який не спричиняє збільшення кількості парникових газів в атмосфері.

Фахівці зауважують, що сьогодні питання зниження вуглецевого сліду будівельної галузі стоїть надзвичайно гостро. Відтак рішення McDonald's — вагомий крок.

«Ми вважаємо, що нашу їжу необхідно подавати у ресторанах, які будуть екологічно безпечними у майбутньому», — зауважила прессекретар McDonald's Бет Харт.

Про проєкт: проїжджа частина — зі старих автомобільних покришок; облицювання — з переробленого IT-обладнання та предметів домашнього побуту; вивіски — з використаних кавових зерен; декор — з переробленого пінопласту; теплоізоляція — з овечої шерсті.

Крім того, на території ресторану є сад та природна стежка, спроектовані місцевими школярами.

НА ХОРТИЦІ ВИЯВИЛИ БОБРІВ

Запорізький біолог та мандрівник Валерій Кемєнов опублікував на своїй сторінці у соцмережі унікальні кадри, зроблені на острові Хортиця. У заповідній зоні він побачив сліди перебування бобрів. Тварини тут вигризли стовбури дерев.

Біолог зазначив, що це — перший за його 50-річний досвід спостереження за Хортицею прояв присутності цих гризунів. За його словами, бобрів на острів ніхто не завозив, і вони почали тут оселятися самостійно, природнім шляхом, ще минулого року.

Судячи з фото, тварини тільки почали свою роботу у заповідних лісах. Адже стовбури дерев згризли ще не повністю, і лісопосад продовжиться.

ПАЛИВО З ВІДХОДІВ

Черкаські комунальники почали переробляти відходи на альтернативне екологічне паливо. Його використовуватимуть для вироблення теплової та електричної енергії, пише Черкаська міська рада.

Автори проєкту — фахівці комунального підприємства «Екологія». Аби реалізувати задум, вони проаналізували сучасні методології та рішення, впроваджені у різних країнах світу.

Для втілення проєкту із газозаміщення підприємці не залучали кошти з міського бюджету. Вони мають на меті допомагати теплопостачальним компаніям переходити на екопаливо. Так, комунальники вже постачають його у Смілу.

«Це гілля, яке складалося тут після знесення, обрізки дерев на вулицях нашого міста, території шкільних та дошкільних закладів, комунальних підприємств. Зараз ми переробляємо його в щепу, яку потім використовуватимемо для виробництва теплової та електричної енергії», — говорить заступник директора комунального підприємства «Екологія» Юрій Єфремов.

Наразі у Черкасах налічують близько 25 тисяч складометрів відходів деревини. Щороку у місті накопичується достатня кількість відходів, аби реалізувати такі амбітні наміри.

ШТУЧНІ ОСТРОВИ ДЛЯ ГНІЗДУВАННЯ

На Тилігульському лимані, біля села Коблеве, завершили створення штучних островів для покращення гніздування птахів, зокрема рідкісних видів, занесених до Червоної книги України.

Це був другий етап будівництва, який розпочався в листопаді 2021 року, розповів ексдиректор регіонального ландшафтного парку «Тилігульський» Олег Деркач.

За словами ексдиректора, Тилігульський лиман є місцем гніздування багатьох рідкісних птахів, зокрема занесених до Червоної книги України та Європейського червоного списку.

Та навіть у потенційно сприятливих умовах для відтворення багатьох видів птахів у Тилігульському парку спостерігається дефіцит природних місць і низька успішність їхнього гніздування.

Перший етап спорудження штучних островів розпочався навесні 2021 року. Тоді створили три острови-платформи загальною площею 500 квадратних метрів, на яких протягом травня — липня 2021 року гніздилися птахи.

Другий етап будівництва розпочався в листопаді 2021 року: поруч збудували ще п'ять острівців-платформ загальною площею 800 квадратних метрів та один

збільшили на 200 квадратних метрів.

У ЛУЦЬКУ ДОШКІЛЬНЯТ ВЧИТИМУТЬ БЕРЕГТИ ДОВКІЛЛЯ

У Луцьку для дошкільнят проводитимуть просвітницькі заняття про ресурси природної спадщини та бережне ставлення до навколишнього середовища. Відповідні заходи відбуватимуться безпосередньо у дитсадках міста, передають «Волинські новини».

Мета — підвищити обізнаність дітей про природну спадщину Луцька та сформувати їхню екологічну свідомість. Заняття проведуть у період із 1 квітня до 31 травня 2022 року.

Передбачається, що у межах проєкту: розробляти авторський сценарій у формі екологічної казки, що розповідатиме про водні та інші об'єкти природної спадщини Луцька, а також способи збереження природної спадщини, які доступні дітям; погодять загальну концепцію, дизайн костюмів, декорацій та інтерактивної складової заняття; виготовлять костюми та декорації з логотипами програми; проведуть інформаційно-просвітницькі заняття про об'єкти природної спадщини Луцька на відкритій території закладів дошкільної освіти міста.

В УКРАЇНІ СТОРЯТЬ ТРИ НОВІ ПРИРОДНІ ПАРКИ

Президент 1-3 січня підписав укази, якими передбачено створення національних природних парків «Пуща Радзівіла», «Куяльницький» і «Холодний Яр», а також збільшення меж території Карпатського біосферного заповідника, національного природного парку «Мео-тида», національного природного парку «Вижницький» та ботанічного заказника загальнодержавного значення «Староманзирський», повідомляє прес-служба Офісу глави держави.

Парки перебуватимуть у сфері управління Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

ПАКУВАЛЬНИЙ ПАПІР З ОПАЛОГО ЛИСТЯ ВІД УКРАЇНЦЯ

Український стартап RE-leaf, який займається переробкою опалого листя, співпрацюватиме з брендом косметики L'Oréal. Всесвітньо відома компанія замовила пакувальний папір для своєї продукції, пише dev.ua.

Технологія виготовлення паперу з опалого листя належить українцю Валентину Фречці. Стартап вже запустив першу промислову партію продукту, обсяг якої сягає 1,5 тонн. Наразі екопапір доступний для замовлення онлайн.

Ідея інноватора полягала в тому, щоб зменшити негативний вплив на довкілля в результаті виробництва паперу. Перші спроби були невдалі, однак з часом все вдалося. Хлопець навіть створив авторське обладнання.

Спершу опале листя відділяють від сміття. Далі його підсушують. Наступний крок — гранулювання. Отриману сировину поєднують з макулатурою у відповідній пропорції.

З готових рулонів підрядник виготовляє для Re-leaf паперові пакети та іншу продукцію.



ЧОМУ СМАРТФОН – ОДНЕ З НАЙГІРШИХ ТВОРІН ЛЮДСТВА



Наш світ переповнений трендовими новинками смартфонів, автомобілів, ноутбуків. Ринок переповнений. Кожен виробник апоріорі не може перестати випускати оновлені версії своєї техніки. Адже, якщо чогось інноваційного не вдалося придумати, все одно це потрібно виготовити. Цьому є логічне пояснення: кожна з потужних корпорацій дбає про власні прибутки та популяризацію бренду та забуває про більш глибокі проблеми. Чи не забагато на ринку різновидів смартфонів з однаковими характеристиками та чи може відновлення електроніки розв'язати проблему e-waste у світі, розповів Мінд засновник, CEO в ICOOLA.UA, резидент Reactor.ua Роман Крук.

Які з технологічних винаходів людства найбільше шкодять екології?

Безперечно, одним із найгірших технологічних винаходів людства, що завдає серйозної шкоди навколишньому середовищу, є не що інше, як двигун внутрішнього згорання. У світі існує близько 700 млн автомобілів, при цьому кожен із них щороку поглинає 4 тонн кисню. За даними науковців, цей винахід скоротив тривалість життя людини аж на 4 роки. Звісно попит на електрокари зростає, проте й тут є питання щодо екологічності, адже для виробництва акумуляторів використовуються літій, кадмій, нікель, свинець тощо. Без чіткого процесу утилізації та перероблення акумуляторів електрокарів уся ця мода перетворюється на «бомбу уповільненої дії». Систему використання слід докорінно змінювати й робити це радикальними методами, бо інакше це може призвести до фатальних наслідків.

Іншим найгіршим винаходом людства, що завдає шкоди екології, є смартфон. За даними компанії Gartner, кількість ноутбуків, ПК, планшетів, смартфонів у 2021 році, що знаходяться у використанні, становитиме 6,2 млрд штук. Ці цифри свідчать лише про активних користувачів, а скільки одиниць було випущено за останні роки? Цифра може бути в десятки разів більшою і, якщо акумулятори від авто хоч якось збирають та утилізують, то батареї від смартфонів — практично ні. За рік на звалищах опиняється понад 2 млрд смартфонів, а середньостатистичний мешканець планети змінює телефон хоча б раз на рік.

За статистикою Центру управління

відходами, можна зрозуміти весь масштаб екокатастрофи в Україні:

40% смартфонів залишаються лежати вдома;

20% уживаних телефонів перепродаються;

9–10% утилізуються;

30% відправляються на сміттєзвалища.

Що чекає на ці 40% смартфонів, які українці зберігають у своїх шухлядах? Якщо не започаткувати систему збору та відновлення, рано чи пізно все це електронне сміття відправиться на сміттєзвалище. І це станеться найближчими роками.

Скільки ще ми можемо зберігати поламаних/старі цифрові девайси вдома, залишається тільки гадати... А тій невеликій кількості компаній, що сповідують шлях сталого розвитку й популяризують відновлення/повторне споживання гаджетів, залишається лише дякувати.

Чому ринок переповнений смартфонами з однаковими характеристиками?

Що ми бачимо, коли відвідуємо будь-який популярний інтернет-магазин? Онлайн-гіганти на ринку пропонують нам понад десяток смартфонів від різних брендів, які мають ідентичні характеристики. А от чи переробляють ці компанії те, що продають, коли воно вийшло з ладу?

Ми спробували відправити для утилізації старий непрацюючий смартфон Хіаомі в декілька великих мереж магазинів електронної техніки, але лише одна з них погодилася його прийняти. Позитивні зміни в суспільстві є, і свідомість власників таких мереж потрохи пробуджується, але якщо прогрес у цьому питанні й відбувається, то дуже повільно.

Сьогодні покупцям доступні для покупки з десяток однакових смартфонів. Взяти, до прикладу, такі бренди, як OPPO, Huawei, Xiaomi, POCO, OnePlus, Asus. Якщо виробник і випускає щось нове, то лінійка виходить мінімум із декількох смартфонів різної величини та, погодьтесь, характеристики практично у всіх брендів співпадають на 90%. Звісно, конкуренція сприяє розвитку інноваційних технологічних рішень, проте, якщо така конкуренція вбиває екологію та не розв'язує проблеми електронного сміття, можливо, варто обмежити ринок, залишивши тільки тих виробників, що дбають про екологію?

Візьмемо, наприклад, Apple та їхню лінійку iPhone 13, у яких антени були виготовлені з перероблених пластикових пляшок. Це перша компанія у світі, що наважилася на такий крок. Зрештою, усі смартфони від цього бренду виготовляються так, щоб будь-який елемент можна було замінити. Завдяки цьому вдалося створити систему розумного використання гаджетів та їхнього повторного виробництва. Сьогодні вторинне споживання електроніки — це розумний вихід, що реально зменшує кількість e-waste.

Якщо тенденція щодо виготовлення нових смартфонів і нової техніки загалом збережеться, то всього через одне покоління ми втратимо величезну кількість чистого повітря, питної води, а майбутнє, яке настане, буде дуже сумним. Можливо, кардинальні методи зміни системи допоможуть розв'язати проблему, але ці зміни

потрібно вносити негайно. Наприклад, масова популяризація продукту повторного виробництва, заборона для продажу брендів, що мають ідентичні технічні характеристики та обов'язкове повернення неробочої техніки в той магазин, у якому вона була придбана.

Яких заходів наразі вживає людство, щоб зменшити e-waste й запобігти катастрофі?

Тільки уявіть, між «чорною п'ятницею» та Різдвом, коли ажіотаж на покупку цифрових девайсів зростає, в одній лише Великобританії куплять 5 млн гаджетів. Тобто відбудеться заміна старих цифрових пристроїв на нові, а отже, зросте кількість e-waste. Якщо збільшити це число пропорційно до кількості населення планети, ми отримаємо сотні мільйонів нових придбаних девайсів... і це всього за декілька тижнів.

Наразі глобальних дій щодо поліпшення ситуації у світі практично немає. Взяти до прикладу Amazon, який є найбільшим «розповсюджувачем електронного сміття у світі». На їхньому офіційному сайті Великобританії зазначається, що, коли ви бажаєте здати електронне сміття, віддайте його на благодійність (якщо воно ще працює) або ж віднесіть в установу, що здійснює утилізацію. Це звучить наче «Робіть з електронним сміттям що хочете», і найсумніше в цій ситуації, що Джефф Безос, власник того самого Amazon, разом зі своєю іншою компанією Blue Origin активно підкорює космос і ніби демонструє нам своїми діями «планету Земля зовсім скоро прийдеться покинути...».

Робити правильні речі коштує дорого, перероблення електронного сміття не дешеве задоволення, і, щоб зберегти власні прибутки, світові корпорації часто нехтують важливішими завданнями.

Експерти попереджають, що зовсім скоро гора електронного сміття на планеті важитиме стільки ж, скільки важить Велика китайська стіна, але чомусь такі дані не зупиняють компанії, що виробляють електроніку й реально можуть вплинути на цю ситуацію.

На якій стадії розумного споживання знаходиться Україна?

Ми перебуваємо лише на початковій стадії, у самому зародку, так би мовити. У нас немає ані пунктів збору старих цифрових девайсів, ані налагодженої системи переробки та відновлення. Хоч в Україні й працюють поодинокі компанії, що здійснюють відновлення девайсів, цього явно замало.

Раніше ми вже говорили про те, що необхідно популяризувати відновлення електроніки на державному рівні та розповідали, які дії потрібно реалізувати, щоб зменшити e-waste в Україні. Ми маємо величезний інженерний потенціал і легко можемо продемонструвати цілому світу приклад, як правильно переробляти електронні девайси, що таке свідоме споживання та чому це так важливо.

Навіть ті невеликі дії, які кожен із нас може легко зробити, наприклад, розповісти про проблему e-waste своїм близьким і знайомим, повідомити про те, що старе можна відремонтувати й не обов'язково викидати, суттєво наблизять нас до розумного споживання та кругової економіки.

АУКЦІОН ДЛЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ДЕНЬ СОБОРНОСТІ



22 січня в День Соборності України в столичній картинній галереї Вакуленка відбувся благодійний аукціон до Фонду Галини Яблонської, який фінансуватиме проведення Міжнародного проекту-конкурсу «Тарас Шевченко єднає народи», ініціатором та керівником якого є народна артистка України, повний кавалер ордена княгині Ольги, Посол миру, легенда українського театру та кіно Галина Яблонська. Організував аукціон київський меценат і підприємець Ігор Найдя.

Серед нагороджених партнерів та активних учасників Міжнародного проекту-конкурсу «Тарас Шевченко єднає народи» був і директор Виконавчої управи УЕА «Зелений світ» Віктор Ткаченко, якого відзначили подякою за активну участь та проведення Проєкту.

У культурній програмі заходу взяли участь народний артист України і шевченківський лауреат Анатолій Паламаренко, заслужений артист України, онук композитора Кирила Григоровича Стеценка, скрипаль, композитор, педагог і громадський діяч, доцент Кирило Стеценко, народний артист Анатолій Гнатюк, велика група співаків, акторів, музикантів, громадські діячі, зарубіжні гості.

Вітаємо засновницю Міжнародного проекту-конкурсу «Тарас Шевченко єднає народи» Галину Яблонську з хорошим почином!

НА ВОДОХРЕЩА У РІЧЦІ СЕРЕД ПЛЯШОК



Екоактивіст Віктор Бучинський на Водохреща влаштував перформанс. Чоловік занурився в річку Боржава на Закарпатті, в якій утворився затор з пластикових пляшок. Про це активіст розповів у Facebook.

Бучинський на Водохреща сфотографувався в річці серед гори пластикових

пляшок. Таким чином чоловік намагався звернути увагу на проблему. Він закликав берегти навколишнє середовище та свята воду, а не викидати сміття в річки.

«Бажаю всім у великий день Хрещення Господнього очиститися святою водою і залишатися чистими душою, здоровими, сильними духом і вірою», — йдеться в повідомленні.

ФЕРМЕР КУПИВ ДЛЯ ЛІСІВ

У національному парку на Закарпатті оселилися близько сотні благородних оленів, розповідається у сюжеті ТСН.

Їх придбав місцевий підприємець: вони були привезені із Нової Зеландії, Австрії, Англії та Угорщини. Всі вони не прості, а селекційно виведені. Тварини поведуться дуже полохливо та обачно, і практично не підпускають до себе людей.

Планується, що після того, як тварини досягнуть трирічного віку — їх випустять у навколишні ліси, аби відновити популяцію оленів у дикій природі.

Свою ініціативу фермер пояснює тим, що за останній час місцева фауна оленів значно скоротилась через браконьєрів, які бездозвільно полюють на оленів у горах.

МАЙСТЕРНЯ З УТИЛІЗАЦІЇ ТА ПЕРЕРОБКИ ПЛАСТИКУ

Пластикові пляшки, побутову тару та поліетилен сортують та утилізують на запорізькій майстерні «Пластикон». Майстерня почала працювати з грудня минулого року. За цей час вже зібрали 30 кілограмів пластику, розповіла Суспільному голова громадської організації «Запоріжжя без сміття» Ірина Щетиніна.

Спочатку пластик подрібнюють механічною дробаркою, після — тирсу запікають і використовують для виготовлення новорічних прикрас, предметів декору та горщиків для квітів.

Відвідувачка майстерні «Пластикон» Тетяна розповідає, сортувати сміття вдома почала два місяці тому. Нині навчає цього й своїх батьків.

Голова громадської організації «Запоріжжя без сміття» Ірина Щетиніна каже, здавати треба вимиті та чисті упаковки, щоб потім їх правильно переробити або утилізувати. У майстерні приймають пластик восьми видів із відповідним маркуванням. Його можна знайти на виробі — це трикутник, всередині цифра, а поруч літери, які позначають тип пластику.

ВИДРИ ШУКАЮТЬ НОВИЙ ДІМ

Самця видри, на ім'я Пушик, ще влітку прихистила родина з Рівненської області, коли той ще був маленьким. Люди вчили його їсти, ловити рибу і тишили його норовливим характером. Однак Пушик підріс, а його господарі розуміють, що вже скоро інстинкти хижака почнуть брати гору. Тому вони шукають для самця видри нову родину, йдеться у сюжеті ТСН.

Пушик любить бешкетувати, цікавиться пральною машиною та кумедно пищить. Для власників він ніби член родини.

Люди виходили тварину та навіть навчили її добувати їжу. Пушик звик до родини, тепер він ледь виживе у дикій природі. Він любить людей, проте вже починає полювати на курей, ще й ганяє котів.

КІШЦІ РОБИЛИ МАСАЖ СЕРЦЯ

У Львові полісмени реанімували кішку, яка надихалася продуктами горіння під час пожежі, що сталась у спальному районі міста, йдеться у сюжеті ТСН.

На виклик про пожежу прибули рятувальники й копії. Мешканців під'їзду евакуювали. У квартирі, де горіло, пожежців у той час вдома не було та помічено неприємну кішку.

Через полум'я офіцер ледь дістався до тварини, виніс на вулицю і передав напарниці, яка й реанімувала чотирилапу — робила масаж серця. Потім копії відвезли її до ветеринара.

5 ТИС ГА БУКОВИХ ПРАЛІСІВ ЗАКАРПАТТЯ ВКЛЮЧИЛИ ДО СКЛАДУ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Цими днями Президент України Володимир Зеленський, підписав Указ «Про зміну меж території» Карпатського біосферного заповідника.

8381.6 гектарів вилучаються і надаються в постійне користування Карпатському біосферному заповіднику із Мокрянського та Брустурянського лісомисливських господарств, а також 9532 гектари із Хустського, Брустурянського, Рахівського та Великобичківського лісових дослідних й лісомисливських господарств, які відповідно до Указів Президента України від 1993 та 1997 років, уже перебували у складі біосферного заповідника без вилучення у згаданих господарств.

Таким чином, загальна площа заповідника збільшується на 8381.6 гектарів. А загалом із часу його створення (1968 р.), це уже п'ятий етап розширення, в результаті яких його площа збільшилась із 12.6 до 66.4 тисяч гектарів, і зараз біосферний заповідник репрезентує все ландшафтне й біологічне різноманіття Українських Карпат, від передгір'я до субальпійської та альпійської зон.

НА ОДЕЩИНІ В СТЕП ДОСТАВИЛИ СТАДО КУЛАНІВ

У Тарутинський степ, що розташований в Одеській області, доставили стадо куланів (азійських диких ослів), повідомила менеджер зі зв'язків з громадськістю природоохоронної організації Rewilding Ukraine Катерина Куракіна.

За її словами, прибуття куланів до Тарутинського степу є частиною довгострокової програми реінтродукції цього виду в регіон. Зокрема, з 20 куланів, що прибули, приблизно дві третини — самки.

Як уточнила Куракіна, це — друга група куланів, яка прибула в регіон, перша — оселилась тут у вольєрі площею 31 га у травні 2020 року, і тільки зараз її випустили в дику природу. Новоприбуле стадо також буде перебувати в акліматизаційному вольєрі, поки його не випустять в природу навесні 2022 року.

Передбачається, що до 2035 року в цьому регіоні (українська дельта Дунаю) чисельність життєздатного вільного стада куланів складе 250-300 особин. Всі кулани, залучені до програми, будуть надходити з біосферного заповідника Асканія-Нова, куди в 1950 році з Туркменістану доставили невелике стадо цих тварин.



КАТАСТРОФІЧНІ ЗМІНИ КЛІМАТУ НЕМИНУЧІ



Експерти ООН з питань зміни клімату підготували велику доповідь щодо ситуації з глобальним потеплінням і його наслідками. Доповідь на 3949 сторінок схвалили 195 країн світу.

Глобальне потепління на Землі розвивається швидше, ніж передбачалося, і в цьому майже повністю винне людство.

Про це йдеться в кліматичному звіті, опублікованому міжурядовою групою експертів ООН з питань зміни клімату (IPCC), пишуть BBC і Liga.net.

«Немає сумнівів у тому, що атмосфера, океан і суша нагрілися під впливом людської діяльності», — сказано у звіті.

У опублікованій доповіді стверджується, що минуле десятиліття було найспекотнішим за останні 125 тисяч років.

Вчені попереджають, що без рішучих дій зі скорочення викидів світ провалить мету Паризької кліматичної угоди щодо утримання до середини 21 століття глобального підвищення середніх температур у межах 1,5°C у порівнянні з доіндустріальним рівнем.

Згідно з новими прогнозами експертів, середня температура поверхні Землі при всіх п'яти сценаріях викидів парникових газів підвищиться на 1,5°C або 1,6°C вже до 2030 року. Це на 10 років раніше, ніж вважалося раніше.

За оптимістичним сценарієм, поріг у 1,5°C буде подолано на одну десяту градуса, а за песимістичним — майже на градус. При цьому вчені відзначають, що в разі оптимістичного сценарію глобальні температури після перевищення показника в 1,5°C впадуть до 1,4°C до 2100 року.

А ось якщо в найближчі 20 років поточні темпи вирубки лісів і викидів в атмосферу збережуться, людство до кінця століття зіткнеться з потеплінням на 2°C і катастрофічними наслідками. Серед таких — підняття рівня Світового океану на півметра в XXI столітті і майже на два метри до 2300 року. При цьому не виключається, що через танення льодовиків при найгіршому сценарії з викидами рівень океану може піднятися до двох метрів вже до 2100 року.

Навіть якщо глобальне потепління

вдасться утримати в межах 1,5°C, частота погодних катаклізмів буде безпрецедентною за історичними мірками, відзначають вчені. Наприклад, у вересні в Арктиці практично не залишиться льоду, і це хоча б раз до 2050 року майже неминуче трапиться при будь-якому сценарії скорочення викидів, йдеться в доповіді.

Вчені додають, що цілі Паризької угоди ставляться під ризик також через відмову від скорочення викидів метану (CH₄), який є другим за значущістю парниковим газом. Метан затримується в атмосфері не так довго, як CO₂, але набагато ефективніше утримує тепло. Рівень CH₄ в атмосфері зараз найвищий принаймні за 800 тисяч років.

При цьому, вплив природних джерел потепління клімату, таких як Сонце і вищезгадані вулкани, вчені оцінюють як близький до нуля.

Разом з тим експерти вважають, що навіть якщо людство негайно і різко скоротить викиди, деякі процеси незворотні на найближчі століття, якщо не тисячоліття. Йдеться про температуру та рівень Світового океану, а також площі крижаного покриву.

У доповіді говориться, що такі поглиначі вуглекислого газу, як ліси, океани і ґрунт, демонструють ознаки насичення. Тому рівень поглинання ними антропогенного вуглецю буде, імовірно, знижуватися.

Вчені попереджають, що викликане діяльністю людини подальше глобальне потепління викличе ще більш суворі «гойдалки» між посухою і потопами, холодом і спекою. Людство зіткнеться з підвищенням інтенсивності екстремальних погодних явищ, таких як теплові хвилі, урагани, лісові пожежі.

Протягом усього XXI століття вчені очікують уповільнення Атлантичної меридіональної перекидаючої циркуляції (АМОС). Це система течій в Атлантичному океані, яка переносить тепло з тропіків у північну півкулю і холод — у південну.

Вчені сумніваються, що АМОС зупиниться повністю. Але якщо це трапиться, то європейські зими стануть суворішими, сезони мусонів можуть порушитися, а рівень води в Північній Атлантиці істотно підніметься.

У доповіді IPCC нагадали, що згідно з дослідженнями палеокліматологів, 125 тисяч років тому, коли атмосфера була такою ж теплою, як сьогодні, рівень океану, імовірно, був на 5-10 метрів вищим. А 3 млн років тому, коли концентрація CO₂ в атмосфері відповідала нинішньому рівню, і температура була на 2,5-4°C більшою, рівень моря був вищим на 25 метрів.

В УКРАЇНІ СЕРЕД ЗИМИ РОЗЦВІЛИ ПРОЛІСКИ



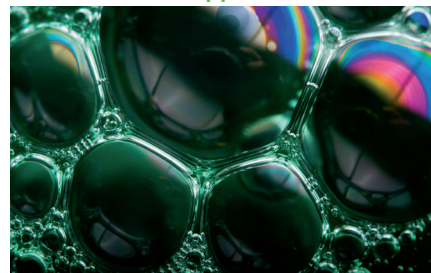
В Україні в січні розквітнули проліски. Про це у Facebook розповів Jozsef Molnar і опублікував фото квітів.

За його словами, весняні квіти серед зими помітили у Сваляві Закарпатської області. «А це в Сваляві! З Новим роком», — підписав знімок автор. Користувачі мережі порівняли дану подію з сюжетом відомої казки.

«Природа в календар не заглядає, діє за обставинами. Як казка про 12 місяців», «Світ перевернувся», «Хто б міг подумати, що казка стане дійсністю! Диво дивовижне!» — написали вони.

Катерина Лиманська

МІКРОБИ ЕВОЛЮЦІОНУВАЛИ ТА ПОЧАЛИ ПОЇДАТИ ПЛАСТИК



Вчені досліджували зразки ґрунту із заводу з переробки пластику в Японії. Тоді вони знайшли новий вид живих організмів, які харчувалися пластмасою.

З того часу ареал проживання цих мікробів значно розширився. Їх виявляють у різних кутках планети.

Що роблять ці бактерії? Використовуючи особливий фермент, вони розкладають та поглинають пластик, отримуючи з нього енергію. Вченими вже виявлено понад 30 тисяч ферментів, націлених на поглинання та розчинення 10 видів пластмаси.

І що більше ступінь забруднення пластиком, тим більше цих ферментів у ґрунті чи воді. Таким чином, вчені приходять до висновку, що планета знайшла свій спосіб вирішення проблеми, з якою людство впоратися не здатне.

посолити. Цим соусом заправити листя салату.

На тарілку викласти авокадо, зверху — шар креветок, далі — шар салату. Прикрасити ікрою.



СМАКОТИНКА



Тартар зі смаженими креветками та авокадо

Склад (на 1 порцію):

100 г чищених креветок, 1 авокадо, майонез, 10 г салату фрізе, 15 г ікри летючої риби, 20 г оливкової олії, 1 лимон, сіль, перець.

Приготування:

М'якоть авокадо порізати кубиками і перемішати з майонезом, збризнути соком лимона, посолити.

Креветки посолити, поперчити та обсмажити в оливковій олії.

Сік лимона вінчиком збити з олією,